

8.1

Czynności konserwacyjne

W TYM ROZDZIALE DOWIESZ SIĘ:

- co oznacza pojęcie „konserwacja”
- jakie działania zalicza się do codziennych i okresowych czynności konserwacyjno-pielęgnacyjnych dotyczących nadwozia
- jakie działania zalicza się do codziennych i okresowych czynności konserwacyjno-pielęgnacyjnych dotyczących podwozia i przedziału silnikowego
- na czym polega konserwacja samochodu przed planowanym długookresowym przechowywaniem

Konserwacja obejmuje codzienne i okresowe czynności pielęgnacyjne mające na celu utrzymanie samochodu (jego części i zespołów) w dobrym stanie technicznym. Celem konserwacji jest też zabezpieczenie przed skutkami oddziaływania warunków zewnętrznych, szybkim zużyciem i zniszczeniem. Konserwację samochodu prowadzi się także przed planowanym długookresowym przechowywaniem.

Do **codziennych i okresowych czynności konserwacyjno-pielęgnacyjnych** zalicza się: mycie samochodu, mycie szyb, pielęgnację powłoki lakierowej, elementów z tworzyw sztucznych, uszczelek, obręczy ze stopów lekkich, pasów bezpieczeństwa, tapicerki, skóry i drewna, części powlekanych powłokami galwanicznymi, a także konserwację podwozia i przedziału silnika.

Mycie samochodu odbywa się w myjniach samochodowych (rys. 8.1) ręcznych lub automatycznych. Mycie ręczne jest bardziej przyjazne dla powłoki lakierowej.

Na początku nadwozie należy zmoczyć, aby ułatwić zmycie zaschniętych zanieczyszczeń. Do mycia należy używać dużo wody z dodatkami środków myjących dobrej jakości i hydrowosku. Na lakier nie można kierować silnego strumienia wody. Nadwozie powinno się myć miękką gąbką lub miękką szczotką nałożoną na końcówkę węża doprowadzającego wodę. Zmiękczone zanieczyszczenia zmywa się od góry do dołu dużą ilością płynu, a następnie czystą wodą spłukuje pozostałości środka myjącego. Regularne stosowanie środków myjących wymaga częstego konserwowania lakieru.

W okresie zimowym źródłem zanieczyszczenia połączeń blach oraz szczelin w drzwiach i pokrywach jest sól, którą posypuje się jezdnie. Miejsca te powinno się czyścić dokładnie gąbką i suszyć irchą. Nie można myć i suszyć samochodu w silnym słońcu, gdyż na lakierze pozostaną zacieki.

W przypadku pojazdów nowych lub nowych lakierów samochód w pierwszych tygodniach należy myć często i tylko czystą wodą (w ciągu pierwszych 6 tygodni nie wolno używać strumienicy parowej). Przy stosowaniu strumienicy parowej trzeba przestrzegać instrukcji obsługi producenta i zachować odległość co najmniej 30 cm między dyszą a powierzchnią lakierowaną.

Rys. 8.1. Operacja mycia samochodu w myjni automatycznej

Do **mycia szyb** (wewnątrz i z zewnątrz) używa się miękkiej, czystej tkaniny, a w przypadku większych zabrudzeń – specjalnych środków do czyszczenia szyb na bazie spirytusu lub wodnego roztworu amoniaku. Należy również pamiętać o przetarciu gumowych piór wycieraczek.

Tkaniny, irchy lub gąbki, które wcześniej były stosowane do nakładania na lakier preparatów silikonowych, nie mogą być użyte do mycia szyb.

Pielęgnacja lakieru obejmuje jego konserwację, polerowanie, pastowanie, nabłyszczanie, usuwanie plam ze smoły i innych zanieczyszczeń.

Konserwację lakieru wykonuje się okresowo. Co trzy miesiące umyte i wysuszone nadwozie pokrywa się preparatem woskowym, który chroni lakier przed wpływami atmosferycznymi. Zabieg ten należy powtarzać, gdy tylko woda przestaje się zbierać na lakierze w postaci kropeł. Innym sposobem konserwacji jest dodawanie do wody podczas mycia (nie rzadziej niż co 2–3 tygodnie) specjalnego środka na bazie wosku – szczególnie po myciu wodą z szamponem pieniącym. Należy stosować tylko takie środki konserwujące, które zawierają wosk syntetyczny. Konserwacji lakieru nie powinno się dokonywać w miejscu silnie nasłonecznionym.

Wylane na lakier płyny eksploatacyjne, takie jak benzyna, olej, smar lub płyn hamulcowy, należy natychmiast usuwać, ponieważ powodują jego przebarwienie.

Usuwanie plam ze **smoły** jest konieczne, ponieważ wżera się ona w lakier i po pewnym czasie nie można jej całkowicie usunąć. Świeże plamy smoły można zmyć miękką tkaniną nasączoną benzyną ekstrakcyjną lub preparatami do konserwacji lakieru (można wtedy zrezygnować z dodatkowego mycia zabrudzonego miejsca).

Substancje wydzielające się z **owadów** w krótkim czasie mogą uszkodzić lakier. Przywarte do powłoki insekty nie zawsze można usunąć wodą i gąbką. Zwykle potrzebna jest do tego letnia woda z niewielką ilością mydła lub innego środka myjącego. Oferowane są również specjalne preparaty do usuwania insektów.

Pozostałości **cementu, wapna** i innych **materiałów budowlanych** usuwa się letnim roztworem wodnym neutralnego środka myjącego. Nie należy mocno pocierać powierzchni, ponieważ można porysować lakier. Po usunięciu zanieczyszczeń miejsce powinno się spłukać czystą wodą.

Do elementów pokrytych lakierem matowym nie można stosować politur ani innych środków konserwujących. Elementy nadwozia wykonane ze stopu lekkiego nie wymagają szczególnych zabiegów pielęgnacyjnych.

Polerowanie stosuje się, gdy lakier – wskutek niewłaściwej pielęgnacji, zanieczyszczeń przemysłowych, słońca, deszczu, działania kurzu ulicznego – stracił połysk, a zastosowanie środków konserwujących nie może go przywrócić. Przed każdym polerowaniem samochód należy starannie umyć i wysuszyć. Do polerowania nie można stosować preparatów silnie ścierających ani chemicznie aktywnych, tylko preparaty specjalne, zalecane przez producentów. Nie można nakładać preparatu na zbyt duże powierzchnie, bo może to spowodować przedwczesne wyschnięcie. Nie należy polerować lakieru w czasie, gdy mocno świeci słońce.

Pastowanie polega na naniesieniu na umyte i wysuszone nadwozie odpowiedniego preparatu, a po jego wyschnięciu (po około 30 min) polerowaniu pokrytej powierzchni miękką tkaniną lub specjalnym papierem. Czynności tych nie można wykonywać w pełnym słońcu.

Pielęgnacja wnętrza kabiny kierowcy polega na czyszczeniu koła kierownicy, dźwigni przełączeń, zabrudzonej tapicerki i wykładziny podłogowej (należy używać ciepłej wody z płynem do mycia naczyń lub do pielęgnacji delikatnych tkanin). Nie wolno stosować środków do szorowania. Plamy tłuszczu najlepiej usuwać ostrożnie benzyną do czyszczenia chemicznego (nie czystą benzyną).

Pielęgnacja elementów z tworzyw sztucznych, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych, polega na nałożeniu na nie specjalnych preparatów oraz nadaniu im połysku i równej barwy na całej powierzchni. Obicia siedzeń ze sztucznej skóry, podsufitkę i klosze lamp można myć wodą z dodatkiem szamponu. Nie należy stosować rozpuszczalnika (np. nitro) ani benzyny; nie powinno się też nadmiernie zwilżać podsufitki.

Pielęgnacja uszczelek gumowych polega na okresowym posypywaniu ich talkiem, spryskiwaniu preparatem silikonowym lub wcieraniu gliceryny. Dzięki tym zabiegom uszczelki długo zachowują elastyczność.

Pielęgnacja obręczy ze stopów lekkich polega na smarowaniu ich specjalnymi preparatami, szczególnie w okresie zimowym. Nie należy stosować środków czyszczących, które mogą rysować obręcze, są chemicznie agresywne lub silnie alkaliczne. Nie należy też używać wody i pary o temperaturze powyżej 60°C. W przypadku silnego zabrudzenia obręcze aluminiowe czyści się benzyną do czyszczenia chemicznego.

Pasy bezpieczeństwa myje się w stanie zamontowanym łagodnym ługiem mydlanym (nie stosować środków chemicznych, które mogą uszkodzić włókna pasa). Pasów nie należy suszyć w temperaturze ponad 80°C ani bezpośrednio na słońcu. Pasy automatyczne wolno zwijać tylko w stanie suchym. Można je spryskać środkiem antyadhezyjnym, aby ułatwić przesuwanie się pasa, szczególnie biodrowego.

Poduszki gazowe (zwane też powietrznymi) nie wymagają obsługi. Są to elementy jednorazowego użytku. Jeżeli dojdzie do ich zadziałania, zarówno poduszki, jak i wszystkie pozostałe elementy tego urządzenia trzeba wymienić na nowe. Czynności wymagające wymontowania poduszek oraz pasów bezpieczeństwa, a także ich ewentualną obsługę należy powierzać odpowiednio wyspecjalizowanym stacjom. Sprawdzanie tych urządzeń na ogół zaleca się po 10 latach od daty pierwszej rejestracji samochodu.

Pokrycia tekstylne **tapicerki** czyści się odkurzaczem lub niezbyt miękką szczotką. Większe zabrudzenia można usuwać na sucho (pianą), a plamy ze smaru i oleju – benzyną ekstrakcyjną lub płynem do wywabiania plam. Środka czyszczącego nie należy wylewać bezpośrednio na materiał, ponieważ plama wtedy rozszerza się i pozostawia obwódki. Inne zanieczyszczenia można usuwać ciepłą wodą z mydłem.

Pielęgnacja **skóry** i **drewna** polega na wcieraniu miękką tkaniną odpowiednich dla tych materiałów organicznych konserwantów, produkowanych najczęściej w postaci emulsji.

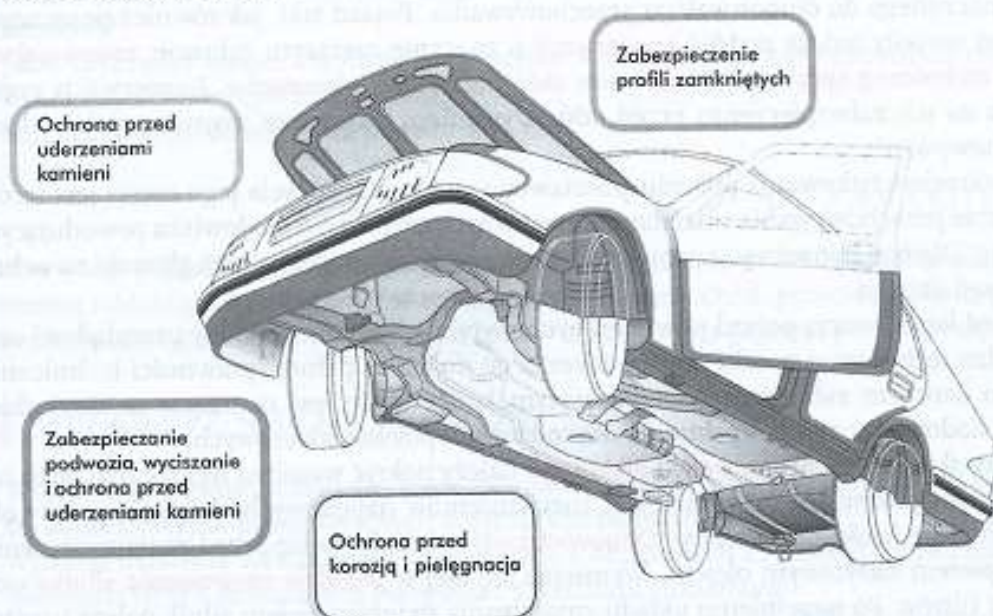
Pielęgnacja **lusterka wstecznego** polega na czyszczeniu zabrudzonej powierzchni środkiem do czyszczenia szkła.

Powłoki galwaniczne z chromu lub **niklu** natryskuje się gotowymi preparatami, a następnie poleruje czystą miękką tkaniną. Powłoki chromowe można też czyścić czystą benzyną.

Urządzenie klimatyzacyjne powinno być raz do roku poddane obsłudze w odpowiednio wyspecjalizowanym warsztacie. W przypadku zaniedbania tego obowiązku może dojść do pogorszenia skuteczności działania układu, a nawet do jego uszkodzenia. Objawem zbyt długiej bezobsługowej pracy klimatyzacji jest pojawienie się we wnętrzu pojazdu zgniętego zapachu, następuje bowiem proces gnicia zawartości nadmiernie zanieczyszczonych filtrów. W powietrzu nadmuchiwanych do wnętrza samochodu mogą się wówczas pojawić szkodliwe dla zdrowia bakterie.

W celu zapewnienia intensywnego chłodzenia skraplacz układu klimatyzacyjnego jest zwykle umieszczany przed chłodnicą samochodu. Dość szybko pokrywa się więc kurzem, co zmniejsza wydajność chłodzenia. Aby do tego nie dopuścić, należy podczas obsługi starannie przedmuchać uźbrowanie skraplacza.

Wybrane strefy konserwacji nadwozia, przedziału silnikowego i podwozia samochodu przedstawiono na rys. 8.2.

Rys. 8.2. Wybrane strefy konserwacji nadwozia, przedziału silnikowego i podwozia samochodu [3]

Konserwacja podwozia i przedziału silnika

Podwozie współczesnego samochodu (rys. 8.2), łącznie z wnękami kół tylnych, jest fabrycznie pokryte środkiem ochronnym na bazie polichlorku winylu. Narażone na uderzenia kamieniami wnęki kół przednich są zabezpieczone nadkolami z tworzywa sztucznego. Przestrzenie zamknięte są spryskane specjalnym woskiem. Wiele elementów nadwozia jest wykonanych z blachy ocynkowanej.

Konserwacja podwozia polega na uzupełnianiu ubytków zabezpieczenia. W szczelinach podwozia zbiera się woda, zanieczyszczenia, kurz i piasek. Ich usunięcie jest szczególnie ważne po zimie, ponieważ mogą zawierać sól. Jeżeli nie oczyści się tych miejsc, może tam powstać korozja pomimo istnienia powłoki zabezpieczającej.

wicie odciążyć opony. Zmniejsza się ciśnienie w ogumieniu. Między ramy a resory wkłada się klocki rozpierające.

W przypadku przechowywania samochodów na placach postojowych szyby pojazdów należy zakleić papierem. Wskazane jest stosowanie pokrowców brezentowych.

Zespoły i części są z reguły przechowywane w zamkniętych magazynach, wyposażonych w specjalne stojaki, podstawy i regały. Konserwacja długookresowa zespołów i części sprowadza się do czynności podobnych jak w przypadku całych pojazdów. Należy je umyć i zabezpieczyć wszystkie otwory natłuszczonym papierem lub specjalnymi zaślepkami. Wszystkie elementy i powierzchnie szczególnie narażone na uszkodzenia trzeba zabezpieczyć osłonami, a części pokryć cienką warstwą wazeliny technicznej.

Ogumienie przechowuje się zgodnie z zaleceniami podanymi w odrębnych instrukcjach.